

Prof. dr hab. Karol Klauza

kklauza@kul.pl

Emerytowany Profesor KUL

Recenzja
w postępowaniu habilitacyjnym
ks. dra Aleksego Kucego

Zgodnie z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 4 marca 2020 r. znak: BCK-I-L11030/19 oraz zleceniem Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 24 marca 2020 r. zna: WTO100.612.2.9.2020

w oparciu o postanowienia:

ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017., poz. 1789 - dalej cytowana jako *Ustawa - K.K.*), w związku z artykułem 179 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. poz. 1669), Rozporządzeniem MNiSW z dnia 19.01.2018 w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym i postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2018. 261 - dalej cytowane jako *Rozporządzenie - K.K.*);

po zapoznaniu się z dokumentacją związaną z postępowaniem habilitacyjnym ks. dra Aleksego Kucego, w wyniku także własnych źródeł dotyczących jego publikacji i działalności dydaktycznej

jako recenzent przedstawiam Wydziałowi Teologicznemu UAM recenzję osiągnięć naukowych, działalności dydaktycznej i dorobku organizacyjnego według kryteriów wymaganych do stopnia doktora habilitowanego, z wnioskiem końcowym.

- 1. Najważniejsze fakty z życiorysu zawodowego Kandydata**
- 2. Ocena osiągnięcia osiągnięcia naukowego wyszczególnionego we wniosku Kandydata z dn. 22.04 2019 r. pkt 3**
- 3. Ocena istotnej aktywności badawczej, w tym:**
 - 1. osiągnięć naukowo-badawczych Kandydata po uzyskaniu stopnia doktora (2007-2019)**
 - 2. dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej organizacyjnej**
- 4. Wniosek końcowy**

Ad 1. Najważniejsze fakty z życiorysu zawodowego Kandydata

Akademicka biografia ks. Aleksego Kucego przed rozpoczęciem postępowania habilitacyjnego posiada trzy wyraźnie zarysowane okresy. Pierwszy - lata 1995–1999 to studia stosunków międzynarodowych na macierzystej Ukrainie, w Rówieńskim Instytucie Słowianoznawstwa (RIS) Kijowskiego Uniwersytetu Sławistycznego. Uzyskał w nich specjalistyczne kompetencje w zakresie informacji międzynarodowej, korzystając z modułu kształcenia w języku polskim. Już wówczas doceniono jego wiedzę powierzając wygłoszenie referatu na temat polityki Katarzyny II i kwestii rozbiorów Polski.

Drugi okres naukowej biografii ks. Kucego - lata 1998-2007 wypełniły studia na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, na Wydziale Politologii. W wyniku osobistych zainteresowań pismami Ojców Kościoła, metropolity Antoniego Blooma oraz historią Cerkwi na Ukrainie, podjął równoległe studia w Wyższym Prawosławnym Seminarium Duchownym w Warszawie. Zakończył je w 2004 r. obroną pracy licencjackiej: *Ruch narodowo-reformatorski w Cerkwi prawosławnej na Ukrainie w latach 1917-1919*, pod patronatem prof. dra hab. A. Mironowicza. Uzupełnieniem zajęć na UMCS i WPSD był roczny wyjazd do Chelsea School of English. W 2001 r. uzyskał tytuł magistra politologii po obronieniu pracy magisterskiej: *Zarys dziejów ukraińskiej myśli politycznej w pierwszej ćwierci XX wieku*, napisanej pod kierunkiem prof. dra hab. Antoniego Mieczkowskiego. Bezpośrednio po ich zakończeniu został przyjęty na studia doktoranckie na Wydziale Politologii, które ukończył w 2006 r. przedstawiając rozprawę doktorską: *Polityka ukraińskich władz politycznych wobec Cerkwi prawosławnej w okresie rewolucji 1917-1919*, której promotorem był prof. dr hab. Henryk Chałupczak (recenzenci: prof. dr hab. Władysław Kucharski, UMCS; prof. dr hab. Antoni Mironowicz, Uniwersytet w Białymstoku).

Trzeci okres naukowego rozwoju - od 2007 r. - wypełniły ks. Kucemu zajęcia dydaktyczne, najprzód w charakterze adiunkta Zakładu Lingwistyki Stosowanej na Wydziale Humanistycznym UMCS, a od 2018 r. na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, w trakcie których kontynuował i rozwijał doświadczenie zdobyte podczas lubelskich praktyk doktoranckich (UMCS, Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza, Szkoła Zawodowa im. Vetterów). Uniwersyteckie wykłady monograficzne z zakresu teologii dotyczyły angelologii, soteriologii, sakramentologii, mariologii, antropologii, eschatologii i eklezjologii. Szczegółowy wykaz wykładanych zagadnień teologicznych zamieszczono w *Autoreferacie. Załącznik nr 2 do wniosku z dnia 22 kwietnia 2019 r.*, s. 19-20. W sumie 28

tematów z czego 14 dotyczy teologii) W badaniach tego okresu dominują analizy antropologii teologicznej, głównie w oparciu o dzieła i osobisty kontakt z metropolitą Antonim Bloomem. Wyrazem kompetencji ks. Kuca w tym zakresie są jego publikacje i referaty. Zebrany w trakcie tych badań materiał posłużył do wydania publikacji stanowiącej przedmiot osiągnięcia naukowego przedstawianego jako wypełnienie warunku wszczęcia postępowania habilitacyjnego (Ustawa - Art. 16) uzupełniony o 27 publikacji naukowych z okresu 2007-2019, z czego teologii dotyczy 21 artykułów naukowych oraz uzupełniony o 6 pozycji redagowanych naukowo, z czego teologii dotyczą 2 pozycje, uzupełniony o 24 referaty na konferencjach naukowych, z czego 16 dotyczy teologii, z czego 10 podczas konferencji międzynarodowych.

Źródłami wiedzy teologicznej ks. Kucego były studia w WPSD w Warszawie i późniejsze badania własne nad myślą metropolity Antoniego Blooma, wzbogacone o osobisty z nim kontakt na terenie Anglii. Trzecim źródłem teologicznej aktywności ks. Kucego jest pełnienie przez niego funkcji i wieloletnia funkcja sekretarza Biskupa Łódzkiego i Poznańskiego Atanazego, absolwenta działającego od 1938 r. Instytutu św. Tichona Zadońskiego w South Canaan (Pensylwania USA), stypendysty naukowego w Atenach, którego dyplom studiów zagranicznych nostryfikowała Chrześcijańska Akademia Teologii w oparciu o pracę: *Problem tolerancji wyznaniowej na Podlasiu w okresie II Rzeczypospolitej*. Stały, urzędowy kontakt z Biskupem w trosce o tożsamość wyznaniową wymuszał na ks. Kucym jako sekretarzu ustawiczne pogłębianie wiedzy w zakresie teologii systematycznej i praktycznej.

Ukształtowany w ten sposób profil naukowych kompetencji teologicznych ks. Kucego w praktyce jego zaangażowań dydaktycznych i publicystycznych został skutecznie poszerzony o wiedzę i skuteczną aktywność na polu innych dyscyplin naukowych: politologii, lingwistyki, translatologii i zarządzania instytucjami naukowymi (sekretarz i kanclerz Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów, kierownik zespołu roboczego projektu ustawy Akademii Polsko-Ukraińskiej, współautor projektu Centrum Europy Wschodniej UMCS]. Pośrednio świadczy to pozytywnie o postawie akademickiej kandydata do stopnia doktora habilitowanego dostosowującego swoją karierę akademicką do aktualnych potrzeb macierzystych uczelni.

Akademicki rozwój umiejętności i kompetencji teologicznych ks. Kucego bazował nie tylko na podstawowych, systemowych studiach przewidzianych dla tej dyscypliny w ramach kształcenia duchownych prawosławnych w Polsce, ale był uzupełniony przez osobiste kontakty z ważnymi przedstawicielami teologii tego

nurtu w łonie teologii chrześcijańskiej. Kontakt z metropolitą Antonim Bloomem zaowocował inspiracją i otwarciem na dziedzictwo patrystyki a posługa w charakterze sekretarza biskupa diecezjalnego pozostawała pod ustawiczną troską o zachowanie istotnych elementów teologicznej tożsamości. Przez lata przygotowania procesu habilitacyjnego ks. Kucy pozytywnie sprostął tym teologicznym wyzwaniom.

Ad 2. Ocena osiągnięcia naukowego wyszczególnionego we wniosku Kandydata z dn. 22.04 2019 r. pkt 3

O swoim osiągnięciu naukowym - monografii *Biografia duchowa i antropologia chrześcijańska metropolity Antoniego Blooma (1914-2003)* ks. Kucy pisze w *Autoreferacie*: „Po czterech latach od publikacji monografii poświęconej drodze duchowej i poglądom antropologicznym metropolity Antoniego Blooma, która spotkała się z dużym zainteresowaniem środowisk zajmujących się badaniem tej problematyki, postanowiłem wydać drugą edycję [...] rozbudowując ją o nowy wątek [...] zagadnienia związane z cierpieniem, etyka w nowoczesnej medycynie [...], stosunek do śmierci oraz inne kwestie z zakresu antropologii chrześcijańskiej.” (s. 18). Z cytowanego tekstu wynika, że celem badawczym tej publikacji było nie tylko naświetlenie biografii kontekstualnej Metropolity, ale także usystematyzowany wykład jego teologicznych poglądów z zakresu dogmatyki, teologii moralnej i historii Cerkwi, traktowanej jako znaki woli Bożej i przejawy Bożej Opatrzności. Zadanie to wymagało od Autora monografii krytycznej selekcji materiałów źródłowych i treści pozyskanych w bezpośrednim kontakcie z Metropolitą Antonim Bloomem i możliwie najwierniejsze przekazanie w semantyce teologicznej języka polskiego, na gruncie teologii prawosławnej. Ks. Kucy pozyskał w tym zakresie cenne możliwości zrealizowania tego zamierzenia naukowego. Sprzyjały mu mianowicie zarówno studia w warszawskim WPSD, jak i wyjazd naukowy do Wielkiej Brytanii. W efekcie prac badawczych opublikował wstępną monografię pt. *Antropologia wiary w życiu i nauczaniu teologicznym metropolity Antoniego Blooma (1914-2003)*, Lublin 2013. Zainteresowanie treścią tego wydania motywowało ks. Kucego do poszerzenia zakresu badań nad myślą teologiczną Metropolity, co dokonało się w materiale przedstawionym w procesie habilitacyjnym jako osiągnięcie naukowe. Na tym etapie badawczym zaznaczył się szerszy wpływ teologii patrystycznej w pracach nad wkładem Antypniego Surożskiego do dziedzictwa teologii prawosławnej.

Opracowanie wieńczące ten etap z naukowego punktu widzenia ma charakter dokumentacyjno-analityczny. Poza bibliografią podmiotową Metropolity Antoniego Blooma ks. Kucy wykazuje obszerną bazę źródłową, wielojęzyczną o różnym stopniu angażowania autorytetu doktrynalnego. Składa się nań bibliografia przedmiotowa, naukowa literatura krytyczna literaturę oraz źródła audiowizualne (s. 281-293).

Pogłębiona filozoficznie i historycznie biografia Metropolity została ukazana na tle epoki. W efekcie powstała jej oryginalna, polska wersja, bogato uźródłowiona przypisami zawierającymi wielowątkową faktografię aktywności Hierarchy prawosławnego na terenie głównie Francji i Wielkiej Brytanii. Autor monografii trafnie wykazał ewolucję humanistycznej i religijnej postawy pierwszego pokolenia emigracji rosyjskiej po rewolucji 1917 r. W dokumentacji faktograficznej stosuje metodę ukazywania wyborów egzystencjalnych jako pochodnej przemian społecznych w XX w. Ks. Kucy wykazuje przy tym orientację i znajomość kategorii historycznych, politologicznych wyniesioną z ukończonych studiów z tego zakresu na Ukrainie i w Polsce. Bogate i zróżnicowane w formie przypisy pozwalają w tej części tekstu naukowego pozwalać uzupełnić narracje podstawową o krąg postaci, faktów i publikacji podstawowych dla pogłębionych badań charakteryzujących oryginalność postaci Metropolity i rangę Jego osiągnięć.

Z teologicznego punktu widzenia ważniejsze od opracowania biograficznego są analizy teologicznej myśli Metropolity Blooma. Idee wiodące tych analiz wynikają nie tylko z ujęć znanych w ich angielskich wydaniach, ale są także wynikiem osobistego kontaktu ks. Kucego z Metropolitą. W ten sposób naukowa interpretacja myśli Metropolity Blooma zyskuje rangę oryginalnego, zindywidualizowanego świadectwa.

Głównym wątkiem tych analiz stało się ukazanie mentalnej ewolucji Metropolity Antoniego od humanistycznego zaangażowania w troskę o człowieka (w jego uwarunkowania somatyczno-medyczne oraz socjalno-bytowe) po personalistyczną opcję duchowości i pastoralnej posługi. To, zdaniem ks. Kucego, droga od teologii ciała do teologii przebóstwieni na obraz i podobieństwo Stwórcy. Obraz Boży w człowieku (czyli innymi słowy *człowiek jako żywa ikona Boga w świecie współczesnym*), odsłania oryginalność przesłania ideowego Metropolity Blooma kierowanego do świata współczesnego. Trafnie za Bloomem ks. Kucy pointuje teologiczną aksjologię tego przesłania w triadzie hierarchicznej: „Bóg - człowiek - świat” (*expersis verbis* s. 176 - w kontekście szerszych analiz Rozdziału 2 *Misterium wiary* s. 173-195). Wewnętrzną treść tej personalistycznej aksjologii stanowi, analizowana przez ks. Kucego zasada bogocześnictwa, co prowadzi do ukazania chrystocentryzmu pojęcia osoby ludzkiej według Blooma (Rozdział 3 *Powołanie człowieka* s. 208-215). Ks. Kucy wykorzystuje w

tym celu odniesienia do tradycji patrystycznej, stanowiącej dla niego inspirującą motywację dalszych badań naukowych (przenoszona z czasem na fragmentaryczne opracowania publikowane w formie artykułów naukowych i referatów).

Historia bosko-ludzkich relacji w świecie po Wcieleniu nadal rozwija się poprzez sakramenty w Cerkwi. Dwuwymiarowość sakramentu - materialno-duchowy ich charakter - pozostaje Bożym darem dla człowieka. Ks. Kucy w interpretacji kwestii sakramentologicznych opiera się (zgodnie z inspiracją Metropolity Blooma) na tekstach patrystycznych. Cytuje na przykład wykład natury sakramentu podany przez św. Makarego Wielkiego, Św. Grzegorza z Nyssy, św. Grzegorza Palamasa (s. 210-214). Dzięki sakramentom Cerkwi Bóg wkracza w historię osoby ludzkiej, a poprzez nią wpływa na dzieje. I właśnie ten praktyczny aspekt psychologicznych i społecznych konsekwencji Wcielenia Jezusa Chrystusa i Jego trwania w mistycznym ciele - zdaniem ks. Kucego - był ważniejszy dla Metropolity Blooma - niż czysto scholastyczne interpretacje natury sakramentu jako narzędzia łaski (res. Bożej energii - s. 215). Prowadzi to w efekcie bowiem np do postawy solidarności.

Inną praktyczną konsekwencją aksjologicznej triady Antoniego Surożskiego są jego teologiczne uzasadnienia postaw moralnych, stanowiących kontrowersyjne wyzwania współczesności: kwestia bioetyki, uwzględniającej sakralność ciała i personalistyczny charakter misterium śmierci, ochrona życia i wyjątkowa rola kobiety-matki (s. 243-262). W odniesieniu do tych problemów ks. Kucy obiektywnie przedstawił kruczalny problem dozwoloności antykoncepcji, podnoszony przez krytyków myśli Metropolity Blooma (s. 260-262). Autor monografii sugeruje uwzględnienie w tym zakresie rozpatrywanie stanowiska Metropolity w pełnym kontekście jego poglądów a unikanie fragmentaryczności sformułowań.

W efekcie podoktorskich badań naukowych Habilitanta powstała poprawna monografia o charakterze dokumentacyjno-historycznym oraz systematyczno-teologicznym życia i myśli Metropolity Antoniego Blooma. To ważny wkład w naukowe przybliżenie polskiemu środowisku teologicznemu teologii prawosławia Patriarchatu Moskiewskiego w jego emigracyjnym dialogu ze światem współczesnym. Oceniam ją pozytywnie.

Ad 3. Ocena istotnej aktywności badawczej, w tym: osiągnięć naukowo-badawczych Kandydata po uzyskaniu stopnia doktora (2007-2019) i dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej organizacyjnej

Zgodnie z załącznikiem nr 3 do wniosku z dnia 22 kwietnia 2019 r. Habilitant po otrzymaniu stopnia doktora:

- wydał drukiem: 3 monografie (dwie z nich to kolejne edycje poszerzane w kolejnym wydaniu)
- opublikował 27 artykułów o tematyce teologicznej, politologicznej i translologicznej, w czasopiśmie naukowych i pracach zbiorowych, w tym: 1 w języku angielskim, 7 po rosyjsku
- zredagował 3 numery czasopiśmie naukowych (w sumie ponad 720 str.)
- zredagował 6 naukowych wydawnictw monograficznych z zakresu teologii, politologii
- uczestniczył w wypracowaniu 8 aktów prawnych w zakresie zarządzania instytucjami naukowymi
- uczestniczył z referatem w 24 konferencjach naukowych z zakresu teologii (10 referatów), politologii i dydaktyki językowej, w tym: 1 o charakterze szkolenia, 17 o charakterze międzynarodowym
- zorganizował 8 konferencji naukowych
- współpracował 10 projektów z zakresu problematyki współpracy międzynarodowej, edukacji akademickiej, samorządowości: w tym 2 zrealizowane
- promował 10 prac magisterskich i 2 licencjackie
- zainicjował i koordynował 1 wystawę międzynarodową i charakterze kulturoznawczym

Krąg odbiorców publikacji naukowych ks. Kucego poszerza znacznie obecność *in extenso* na stronach internetowych, w tym w ramach repozytorium uniwersyteckiego w Łodzi i redakcyjnego Akademii Supraskiej.

W zakresie działań publicystycznych w omawianym okresie:

- wystąpił 4 razy z przedłożeńiami o charakterze teologicznym

W zakresie działań chóralistyki cerkiewnej, angażującej praktyczno-liturgiczny przekaz teologii:

- dyrygent chóru liturgicznego (lata 2004-2010)

- udział w 2 koncertach o charakterze festiwalowym
- wydawca płyty CD z nagraniami muzyki sakralnej

Dwunastoletni okras aktywności naukowej i popularyzacyjnej z punktu widzenia procesu habilitacyjnego posiada w przypadku ks. Kucego najmocniejszy akcent w postaci referatów wygłaszanych na konferencjach naukowych z zakresu dyscyplin, w których odbywał swe studia akademickie. Teologiczny wątek tej specjalizacji w miarę upływu lat stawał się dominujący w jego życiu osobistym i naukowym, co wyrażało się m.in. we wchodzeniu w relacje z instytucjami związanymi z życiem religijnym, w tym także o charakterze międzynarodowym. Aktywność naukowo-badawcza Habilitanta związana była z obszarem trzech kolejno pogłębianych dyscyplin jego aktywności: 1. politologii i stosunków międzynarodowych, 2. filologii ze specjalizacją translatoologii i na ostatnim etapie recenzowanego okresu - 3. teologii.

Stopniowe przechodzenie kompetencji naukowych ks. Kucego w kierunku teologii sprawiło, że reprezentuje on w tym środowisku rzadki rodzaj syntezy poglądów teologicznych z kompetencjami politologii i lingwistyki (te ostatnie docenione angażami w środowisku akademickim UMCS i UŁ). Na gruncie teologicznej myśli prawosławnej stanowi to kontynuację sposobu uprawiania teologii przez Metropolitę Blooma - koryfeusza intelektualnej, teologicznej drogi dla ks. Kucego. W przypadku Metropolity przebiegała ona od studiów medycznych po teologię. Odbywała się w trudnym środowisku emigracyjnym - od Instytutu Teologicznego św. Sergiusza w Paryżu (z takimi autorytetami, jak: Leonid Uspieński, Anton Kartaszew, Symeon Frank, Mikołaj Łoski, Sergiusz Bułgakow) po budzący wiele dyskusji wewnątrz prawosławia jego własny - londyński program teologiczny łączący antropologię świeckich wyzwań z fundamentami prawosławia. Przesłaniem obu tych ośrodkach wspólnym mianownikiem wydaje się być dialog prawosławia z wyzwaniem otaczającego go świata. Ks. Kucy dokumentuje ten dialog upatrując - za Metropolitą Bloomem - ofertę prawosławia w postaci mistycyzmu i antropologii przebóstwienia. Dał temu wyraz w: **13 artykułach** i **10 wygłoszonych** w omawianym okresie **referatach**, Na szczególne uznanie zasługuje w nich wyodrębnienie w misji teologicznej prawosławia szczegółowych kwestii bioetycznych i ich interpretacja tekstami patrystycznymi. Łączy bowiem w ten sposób autorytatywne źródła tożsamości tej teologii z ważnymi dla antropologii problemami współczesnych społeczeństw.

Formalnie artykuły teologiczne ks. Kucego są dobrze uźródłowione zarówno biblijnie, jak i patrystycznie, czym przyczynia się do ich interpretacji w duchu

współczesnych problemów życia Cerkwi. Jako badacz naukowy na gruncie teologii ks. Kucy pozostaje wierny mistycyzmowi prawosławnemu, w czym stara się naśladować postawę religijną autorytetu, jakim dla niego stał się Antoni Surożski.

Podobną rzetelność i wysokie kompetencje ks. Kucy prezentuje w swoich artykułach naukowych z zakresu politologii i translatoologii, czym przyczynia się do konkretnego wkładu metodologicznego dla środowiska badaczy ukraińskich w tych dyscyplinach.

Dorobek naukowy Ks. Kucego **w zakresie dydaktyki teologicznej** wyraża się w prowadzeniu monograficznych wykładów i ćwiczeń z 28 tematów z czego 14 dotyczy teologii. Gdy chodzi o strukturę tych tematów to wyraża ona pełny program prawosławnej teologii systematycznej.

Uzupełnieniem sylwetki naukowo-badawczej ks. Kucego są jego zaangażowania w **tworzenie instytucji naukowych** szkolnictwa wyższego, w tym jego działalność jako dyrektora Biura Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów (lata 2006-2010) a następnie jego kanclerza. Po wygaśnięciu działalności tej instytucji w wyniku ekonomiczno-politycznych decyzji ks. Kucy podjął szereg działań, by we współpracy ze środowiskiem Uniwersyteckim powołać Centrum Europy Wschodniej UMCS, którego w latach 2011-2014 był dyrektorem. W tym też zakresie wykazał się działalnością międzynarodową, poszerzającą jego wkład w naukowy dialog teologiczny podczas konferencji międzynarodowych.

Swoimi kompetencjami w zakresie tłumaczeń wspierał Ministerstwo Sprawiedliwości jako egzaminator (lata 2014-2017).

Za swoją działalność akademicką ks. Kucy uzyskał dwukrotnie nagrodę Rektora UMCS za zasługi na rzecz nauki polskiej a jego działalność na polu chóralistyki spotkała się z dwukrotnym wyróżnieniem.

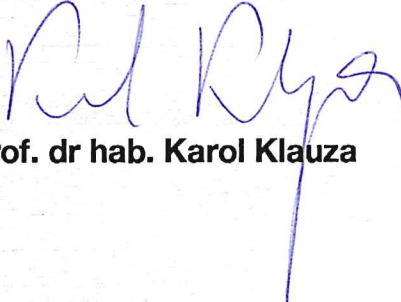
Po zapoznaniu się z publikacjami naukowymi ks. Kucego i jako słuchacz jego wystąpień na wybranych konferencjach naukowych oraz odbiorca dostępnych na stronach sieci internetowej, wydaję pozytywną oceną jego wiedzy, umiejętności i kompetencji naukowej z zakresu teologii.

Ad 4. Wniosek końcowy

Zgodnie z postanowieniami cytowanych powyżej *Ustawy* i *Rozporządzenia*, odpowiednio do formalnych wymagań Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, **przedkładam Wysokiej Radzie tego Wydziału moją pozytywną ocenę** osiągnięcia naukowego, istotnej aktywności badawczej, w tym: osiągnięć naukowo-badawczych Kandydata po uzyskaniu stopnia doktora (2007-2019) oraz dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej organizacyjnej.

Celem dalszej kontynuacji procesu habilitacyjnego uzasadniam moją pozytywną ocenę wartością merytoryczną i rzetelnością redakcyjną monografii poświęconej **Metropolicie Antoniemu Bloomowi**. Jako świadek jego życia i jako krytyczny badacz teologiczny ks. Kucy jako pierwszy w takim stopniu przybliżył tę postać polskiemu odbiorcy ukazując autorytet teologii prawosławia wyrosły na gruncie dialogu z kulturą Europy Zachodniej. Temu celowi poświęcił także większość swoich publikacji artykułowych i wystąpień na międzynarodowych konferencjach naukowych. Rezonans publiczny tych treści pomnażają skutecznie różne formy udostępniania ich w sieci internetowej oraz w mediach audiowizualnych. Opowiadam się za udzieleniem ks. drowi Aleksemu Kucemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych.

Lublin, 14 kwietnia 2020 r.

Prof. dr hab. Karol Klauza